

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Свилен Тутеков (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“)

по конкурса за придобиване на академичната длъжност „Доцент“

Област на висше образование – 2. Обществени науки

Професионално направление – 2.4. Религия и теология

Научна специалност – Библиестика – Библейска археология

За нуждите на Богословски факултет на СУ „Св. Климент Охридски“, катедра „Библиестика“

Конкурсът е публикуван в Държавен вестник, бр. 7/24.01.2014 г.

Кандидат: гл. ас. д-р Екатерина Атанасова Дамянова, преподавател в Богословски факултет на СУ „Св. Климент Охридски“

1. Данни за кандидата

Единственият кандидат в конкурса за редовен доцент е гл. ас. д-р Екатерина Атанасова Дамянова. Професионалната биография на кандидата свидетелства за трайните ѝ научни интереси в областта на библейската история и археология. През 2006 г. придобива ОКС „Магистър“ по Теология и по История в СУ „Климент Охридски“ и от 2002 г. е редовен асистент в катедра „Библиестика“ на БФ на СУ. Преминава множество езикови и научни специализации, включително и археологически курсове в Израел и Йордания. През 2011 г. придобива ОКС „Доктор“ по съответната научна специалност. Активно участва в различни образователни и научни проекти и програми в страната и в чужбина.

2. Описание на научните трудове

По процедурата на настоящия конкурс гл. ас. д-р Екатерина Дамянова е представила списък с научни публикации, включващ 1 монография, 1 библиографски справочник и 12 статии.

Като хабилитационен труд по процедурата на конкурса е представена монографията „**Материална култура на Палестина през римския период (63 г. пр. Хр. - 70 г. сл. Хр.)**“, която предлага цялостен обзор на един важен сегмент от библейската археология и от историята на епохата на Новия Завет. В изследването се разглеждат последователно важните центрове в Палестина и откритите в тях археологически артефакти, политико-религиозните институции и движения и ключовите политически фигури и събития през периода на римското господство над Палестина. В монографията са очертани по ясен и релефен начин историческият, социалният, културният и религиозният контекст на епохата, в която възниква християнството и повечето от новозаветните книги. С това д-р Дамянова по своеобразен начин разширява рамките на библейско-археологичните изследвания и прави възможно цялостното осмисляне на контекста – политически, социален и културен – в който става срещата на двата библейски завета. Специализираното археологическо изследване на епохата позволява да се проследят промените, които настъпват в Палестина през т. нар. римски период и да се открият по-важните моменти от развитието на политическите, социалните, културните и религиозните процеси, което е залог за по-дълбокото вникване в начина на живот, бита и културата на епохата. Подобен тип изследване има своето важно място в проучването на културния облик на историята на междузаветната епоха и на епохата на Новия Завет, тъй като въвежда в конкретния контекст на историческите събития и разкрива материалните артефакти от това време. В

случая приносят на изследването е не само в представянето на богата фактология от археологически артефакти, но и в усилието за систематичен и цялостен поглед към епохата и в търсенето на значимите за библеистичното проучване моменти. Следва се ясна методология, която позволява баланса между фактологичната подплътеност на изказаните твърдения от една страна и проследяването на основните тенденции, които определят логиката на културните, социалните и политическите процеси. В изследването си д-р Дамянова прави това с вещина, за което ѝ помага както нейната добра теоретическа подготовка, така и опитът ѝ от археологически проучвания на терен в изследвания регион. Монографията има своя принос за библеистичната наука, доколкото очертава различните параметри на контекста, в който новозаветното откровение получава своята историческа и културна „плът“ и в който трябва да се разбират събитията от междузаветната и новозаветната епоха. В този смисъл научният принос и приложно-практическото значение на изследването на д-р Дамянова са неоспорими.

В представения библиографски справочник **„90 години библеистика в България“** се прави панорамен обзор на българската православна библеистика и на съвременното ѝ състояние. Предложената аотирана библиография съдържа обстоен преглед на различни по тип профилирани публикации в областта на библеистиката у нас - монографии, студии, статии, енциклопедични и речникови рубрики, периодични издания и т.н. Ясно са открити и представени различните направления на иначе разнообразните в тематично отношение разработки, които формират профила и традицията на българската православна библеистична наука. В това отношение бих препоръчал и един по-аналитичен поглед към традицията на българската библеистична мисъл, който да води към критичното (в етимологическия смисъл на думата) осмисляне на парадигмата, в която се развиват библеистичните изследвания у нас. Предложеният библиографски справочник

има несъмнена практико-приложна стойност на всички равнища на изучаването на православната библеистика в България.

Д-р Дамянова представя и дванадесет статии, в които се разглеждат различни актуални проблеми на библейската археология и на православната библеистика, повечето от които с ясен акцент върху съвременния образователен контекст. Трябва да се отбележи и редакторска дейност на кандидата в редица научни издания, както и активното ѝ участие в научни форуми и образователни програми.

От цялостния преглед на научните публикации може да се заключи, че гл. ас. д-р Екатерина Дамянова притежава качествата на изследовател в областта на библейската археология, с трайно присъствие в академичните среди и активно участва в различните форми на научно сътрудничество.

Приноси

От прегледа на предложените научни публикации бих могъл да открия следните приноси:

- Прави се успешен опит за разширяване обсега на изследванията в областта на библейската археология. Това позволява доближаването и всеобхватното осмисляне на политическия, социалния и културен контекст на епохата на Новия Завет, което има съществено значение за библеистичните проучвания.

- Прави се цялостно и систематично изследване на т. нар. римски период, който има ключово значение за историята на епохата на Новия Завет. Това позволява да се проследят политическите, социалните, културните и религиозните процеси в Палестина в един малко изследван (поне у нас) период от историята на епохата на Новия Завет.

- Предлага се богат фактологичен материал от исторически свидетелства и археологически артефакти, които спомагат за непосредственото и осезателно вникване в контекста на новозаветната епоха. Това спомага за по-доброто осмисляне и оценка на ключовите тенденции в социалния, културния и религиозния живот в Палестина в епохата на срещата на двата библейски Завета.

Заключение

Предложените научни публикации и преподавателската работа на гл. ас. д-р Екатерина Дамянова отговарят на законовите изисквания и на критериите за заемане на академичната длъжност „Доцент“. Оценявам положително качествата на кандидата и за настоящата процедура заявявам, че ще гласувам „За“ присъждането на академичната длъжност „Доцент“ по Библистика – Библейска археология на гл. ас. д-р Екатерина Атанасова Дамянова.

24.05.2014 г.

Изготвил становището: доц. д-р Свилен Тутеков

(.....)